

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Duminecă, Foi'a, candu condeu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2\frac{1}{3}$ galbini mon. sunatòria.

Anulu XXXV.

Se prenumera la poste c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 28.

Brasovu 175 Aprile

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

La fondulu academiei romane de drepturi.

Pe lunga viua recunoscientia primi Redactiunea dela d. Dionisiu Craifaleanu, judecatoriu tribunalului Ismailu, consemnarea ce i o incredintiase cu rogarea, că se binevoiesca a misca anime nobile la oferte fratiesci in favórea academiei romane de drepturi in Transilvania, ea e acoperita cu oferte generóse dela urmatorii Tl. DD.: Ilie Iacobachii, prefectu Ismailului 20 franci. Chr. Niculcea, presied. trib. 20 " Dion. Craifaleanu, jud. trib. 20^{75/100} " Nicu Lingucianu, jud. trib. Galati 20 " Alex. Exinu subpref. in Hagiabdula 20 " A. Celebidache, propriet. in Galati 20 " P. Davidoglu, primariu in Reni 20 " A. Varnali, deputatu 24 " D. Dimitriadi, comerciantu 10 " Panajot Fufa, 4 " Georgiu Hagioglu 5 " Megaeli Chelefo, perceptore in Reni 4 " G. Mitieiu, 10 " Sum'a: 197^{75/100} franci.

(Va urmá.)

sebire catra intelligentia romana o intrebare: presupunendu, ca conferintia advacatilor romani, cari forméza totudeodata cea mai independenta si mai competenta parte a intelligentiei romane de a se ocupa si de trebile nostre politico-nationala — se intrunesce la 2 Maiu a. c. — Ora nu ar' puté a-cesti advacati romani, dupa ce -si voru fini trebile loru cu reuniunea infintianda, — se se constituésca intr'unu clubu politicu nationalu? Acestu clubu politicu se-si faca program'a sa, si universitatea advacatilor romani se conchiamate catu mai curendu congressu nationalu, dorit u de tóte partitele natiunei? O idea, care merita a fi luata in consideratiune. — Déca taceti, se iea de aprobaré. —

Intempinu cordiale.

„Nici una potere pamantescă nu ne va da indereptu aceea, ce vomu lasa noi din mani de buna vóia.“ Deák in 1866.

Una pena apasata, intensa in negréla de mai multe ingredientie, intre cari se vedesce si unu prurițiul de ura confesionale si pucina umbra de concordia, publică in „Telegrafulu Romanu“ Nr. 23 a. c. la adres'a fóiei nostre urmatóri'a deslusire:

Spre deslusire „Gaz. Transilv.“.

Nu scim cui se ascriemu o notitia din Nr. 22 alu „Gaz. Trans.“, ignorantiei séu astutiei, prin carea notitia -si exprima mirarea, ca pentru ce nu mai incéta odata scriotoriulu articulitoru: „Motivele si resultatele pasivitateli“, si motivéza mirarea, ca nu e de a sperá nimic'a dela unguri. Déra ómeni fara de consciuntia ce sunteti, pentru ce suciti si resuciti atat'a lucrurile? pentru că se aparetu inaintea ómenilor iubitori de poporu? Voi, cu Mefistofele alu vostru si cu toti asecili lui, calariti toti pre ide'a acésta putreda, dela carea numai voi poteti profitá, déra nu si poporulu. Spuneti voi, dela cine se speramu? dela nemti, dela serbi, dela croati, dela boemi ori dela slovaci séu ruteni se ne dè tóte bunetatile? Ori se asteptamu se vina Russ'a? ori dora var placea că se compromiteti pre junele statu romanu dela Dunare spre a cadé mane poimane victimă romanimea intréga unei combinații ultramontane papiste?

Asia ceva trebue se fia. Ca-ci altmintrea cum se pote explicá procederea vóstra? ca ori-ce idea, ori-ce diuariu, ori-ce persóna mai insemnata din trecutu si presentu, déca nu -si are originea in păismu séu sant'a unire cu „mai'ca Rom'a“, séu déca nu s'a legatu deja de inapoia' carului papisticu, fara nici o crutiare este anatematisatu si stigmatizatu de voi inaintea romanilor si a lumei: de ignoranta, de tradatoriu, de necapace de viézia etc.

Dupa espunerile si procederea vóstra numai voi produceti barbatii luminati si eruditii, numai voi politici, ageri (i amu vediutu!) numai voi caractere (!) firme, (!) numai voi — totu ce e bunu!

A sut'a ora ve spunemu, ca noi nu ne punem speranti'a nici in unguri nici că voi pote in fondulu reigionariu catol. din Ungaria, nici in nemti, nici in boemi etc., ci in drepturile nostre ce ni se cuvinu, si la castigarea(?) acestor'a vomu indemná pre romani totudéun'a.“ —

Inainte de tóte ne aratamu bucuria, ca cu unu pasu, de si mistretiu, incepù fratele „Telegrafulu Romanu“ a se reintorna catra balsamulu pro-sperarei causei nostre nationale politice, catra coin-

tielegere pentru solidaria lupta nationala, de si nu se vede a se fi desbracatu de talarea impungaturilor confesionali si de paliulu inculparilor prin une intrebari fara cuventu si fara sinceritate cordiale. Dér' se ne intempinam si mai cordialu, se ne desfacem indereptu usiele animei, că se citésca in ea orce necreditoriu si se fia creditoriu. Inse inainte de tóte:

Se ne curatim simtirile si se vedem cu totii sōrele dreptatii tuturor viézia resarindu! Sub acésta flamura ne arataramu mirarea in Nr. 22 alu „Gaz. Trans.“ pe column'a ultima sub rubric'a Ungaria, ca, cum se pote spera dela o partita atatu de impetrata, cum se dovedi ea in diet'a din Pest'a, vreo dreptate, voieam se dicu, recunoscerea dreptului nostru politicu nationale?! — Mai eri „Patri'a“ din Pest'a, imbracisiandu si pe „Tel. Rom.“ că frate de principia, se glorifică, ca ambe aceste foi speréza nu sciu ce (tóta fericirea ori nefericirea?) dela unica partita deakiana, pe care „Patri'a“ o inaltieá pana la nuori. Vediendu din cele percurse in dieta principiale majoritatei, date pe facia si aperate cu cerbicia cu scopu, de a angusta prin legea electorale representarea poporului, cu deosebire si ex propo-sito a romanilor din Ardélu; mai turburandu-se anim'a si prin propunerea dep. Tancics, care vrea că se eschida dela dreptulu de votu politicu pe toti, cati au luptat in 1848 in contra maghiarilor: era unu lucru naturale se me miru de cei, ce mai nainte ei dicea si si acum tienu in pofal'a mare, ca numai cu partit'a cutare trebue se mergemu, ca dela ea avemu speranti'a de bine(?). — In urmare me mirai si de scriitoriulu art. „motivele si resultatulu pasivitateli“, ca tiene una, ca numai activitatea in diet'a din Pest'a ne pote mantui, pre candu dorere, bine scim, catu de multu ni a mai ajutatu activitatea la 1868, pentru se fimu ignorati intru atata, incat la facerea art. despre unionea Transilvaniei cu Ungaria, cu toti activistii de facia! nici macaru atata nu se potu castiga dela nici o partita maghiara, ca-ce tóte suntu dusmane vietiei nationali politice a romanilor, — nici atata nu se potu elupta de dupa carulu, nu papisticu, ci deakianu, ci maghiarianu că celu pucinu numele romanu se se fi trasu undeva, macaru că celu alu sasilor intr'o combinatiune politica egale intre cele latte natiuni in Ardélu, dér' nu se remana cu totulu afara ignoratu, cu totulu exilatu, si apoi inca fara protest activistu! La atata osenda! Că unu fulgeru mi se presentá aceste reale fatale din experientia cea trista, trecuta acum in dominiulu istoriei, si -mi dictara in pén'a fugitiva cele scrise in Nr. 22 sub rubric'a Ungariei. Mi se arboreia inainte, mai incolo, tóte metechnele si insielatòriele promisiuni, cate se facea de eroii corteseloru si cate se tineea de bani buni de catra cei lesne creditori, preste cari planá planisirea, incat devenisera gata a crede, ca in diet'a din Pest'a voru recastiga totu, ce au perduto in cea feudală din Clusiu. Dér' ei perdura si mai multu! ca-ce in tiér'a nostra, chiaru si in diet'a feudală din Clusiu, deputatii romani totu -si mai folosiea dreptulu egale de limba si in legislatiune, in praxe — ; activistii intrara cu acestu dreptu si in diet'a din Pest'a, inse in locu de a recastiga dreptulu national politico, inmormentat in Clusiu, se muieara indata, de perdura in Pest'a inca si pe celu de limba! — Abia resună sal'a Pestei de cuvintele romane: „In altu corpu

legislativu", si unu nuoru de popriri fù deajunsu, că se inghitia si acestu dreptu in Erebulu rapirii drepturilor politico-nationale, si cu tota emotiunea, activistii au devenit atatu de inghetati pasivi, incat n'au parasit diet'a indata, la momentu, facandu unu protestu energetic in contra denegarii dreptului cuvinitu si pana aici recunoscutu inca si de diet'a feudal din Clusiu, ci s'au imbracatu inca si in haina mohorita de sclavu politicu national, numai, că se duca rol'a de activisti si la inmormantarea autonomiei Transilvaniei, luandu parte totu atatu de fatalo-gloriosa si la desbaterea legei uniunie! — — incat bietulu cutare activistu nu afia nici atata gratia, că se fia admis la rondulu seu a-si spune discursulu in dieta! — Mi se insinua prin tota arterele corpului acei fiori febrili, de cari nu poate fi crutiatu cu dispensa nici una anima de romanu adeveratu, care e convinsa din fatalitatea nestabilitatei caracterelor, ca cu tota cele esperiate totu se mai potu afia si omeni de calibrul cameleonicu, incat se creda mai mult vorbelor planisitorie ale sretu prefacutilor politici intre patru ochi, decat faptelor, dovedilor si monitarilor, cu cari ne intempina dandu ne ghiduri asemene fapte; si ca acei omeni potu fi inca atatu de indiscreti in nematur'a loru pornire, incat d'or' n'ar tiené de peccatu strigatoriu la cerulu orisontelui nostru national, a ne amenintia si solidaritatea national, numai se-si poate plini parol'a, conditio-nata de antagonii coruptori cu vorbe dulci si promisiuni antichristice, spre a esi ei prin aceste, că se ne lepadamu noi de proprietatea nostra politica national avuta, in sperantia, ca vomu capata alta, promisa de ei, că asia se ne jocă festa pe deplinu si securu, unde altfelii nu mai potu prin forti'a si politic'a mahiavelistica a ne ascunde cu totulu steaua vietiei politice nationale, care ne resarise in 1836 că meritu pentru tronu si patria, pe altariul carora puse natiunea maninulu sacrificiu de 40 mii martiri! Atata proprietate, dupa meritu recunoscuta, e bunulu nostru, dorit u si indesertu pretensu de strabunii nostri de 400, 4 secole de ani, pe care nu ni lu poate neme rapi, decat comitendu unu furtu politicu prin forti'a temporaria si de care in momentulu, candu ne vomu lepeda noi, amu cadiutu că din podu in profundul labirintului gratiei, că condamnati criminali ai dep. Tancsics si consorti, care ne facu atenti in sied. dietale din 21 Martiu, ca toti, cari au luptat in contra maghiarilor se fia fii gratiei d'er' disgratiati; asta sorte a caderei la gratia disgratiile ni o poate conjura jignirea solidaritatei prin activitate pericolosa si acesta era ceea ce me muncea in momentele, candu scriseru cele din Nr. 22. — Indata dupa aceea ne si monita min. Lonyay in cuventarea sa tienuta in 28 Martiu in dieta cu cuvintele:

"Marturisescu, ca un'a nici odata nu o amu cuprinsu cu mentea; una n'amu fostu in stare nici odata a o intielege: Cum e cu potentia, că noi, candu or-si-cum ne aflam atatu de pucini, candu suntemu icuiti intre atate natiuni mari, candu vedem, cu cata pietate se aduna si concentra in sene vercare nationalitate spre a-si conserva **vié-ti'a propria** (politica, adica drepturile avute politice!) a castiga una influintare (in afacerile statului, care inse nu mai e unguru, ci numai maghiaru!) si cum fiacare natiune e parata a aduce orice sacrificia pentru acesta (solidaritate!), că noi, dicu, se lasam, că se se **desvólte** intre noi cert'a de partite ce ne slabesc poterile." — Si a-este monite (se facem ce facu ei, nu ce ne dicu antagonii noa se facem pe man'a loru) me motiva a fi si mai susceptibile la usturulu vulnerelor credentii mele. —

(Va urmá.)

Din protopopiatulu Sibiului.

2 Aprile 1872.

Afaceri scolastice.

Permiteti-mi Dle Redactoru! că se ve prezentez in estrasu lucrurile mai insemnante ale adunarei

eparchiale din protopopiatulu gr. cat. alu Sibiului tienute in 28 si 29 Martiu a. c.

La acésta adunare eparchiale resp. sinodu protopopescu mixtu a participat aprópe la 90 insi, din cari cea mai mare parte fura representantii respectivelor comune besericesci.

In siedint'a I s'au pertractat numai afaceri scolastice si anume: a) s'a cettu ordinatiunea metrop. din 17/5 Februaru a. a. Nr. 397, prin carea se ordinéza a se tiené adunari eparchiali si a se luá la consultare seriosa, caus'a scolastica, cu atatu mai vertosu, cu catu ca unele scoli confesionali au si capetatu prim'a admonitiune, din causa, ca in privint'a adjustarei, prevederei si propunerei obiectelor prescrise, n'ar corespunde recerintelor legei scolastice din 1868. b) Pre basea amentitei ordinatiuni, s'a eruatu starea fiacarei scole confesionale din comuna in comuna, si constatanduse defectele, s'au esmisu comisiuni, care se amble din comuna in comuna, si convingunduse si in facia locului de spre tota neajunsele scolelor, se se consulteze cu poporenii si senatele scolastice parochiali asupra modalitateli, ca cum? si din ce midiulce s'ar poté acoperi scaderile scolelor atatu in privint'a materiale catu si spirituale?

Dupa desbateri mai indelungate, la care au participat cu viu interesu mai multi insi dintre membrii presenti, cu deosebire inse protop. resp. presiedintele ad. I. V. R., care dupa experientiele sale de 10 ani, ne oglindă pre catu se poate de lamurit si fidelu starea si neajunsele invetiamen-tului, pedecele feliurite, care mare parte provin din lips'a midiulcelor recerute la prosperarea invetiamen-tului populariu; asemene cu unu zelu demn de tota recunoscintia partecipà la aceste desbateri momentose si d. br. Ursu, carele cu luminele talentului seu si cu anim'a cea caldurasă de romanu, va veni in ajutoriulu lamurirei problemelor acestei adunari; nu mai pucinu dovedira interesu facia cu cestiunile puse la ordine dd. I. Tulbasiu, P. Dunca, Culeanu, Velteanu si mai multi din cleru si mireni.

In urm'a desbaterilor se constatara urmatorele:

Caus'a scolastica nu poate prospera dupa dorinta si recerintele legei scol. din cause multe si feliurite, care nu se potu insiru intru unu atare articlu; d'er' intre altele mai alesu din unele că aceste:

a) Poporulu mare parte inca (NB. in protop. Sibiului) nu s'a destepat pana la acelui gradu, catu se sacrifice si se se intereseze de scola; capacitatile preutilor mai zelosi suntu mazere pre pariente(!), ba obvinu exemplu, ca atari preuti nu numai devinu neplacuti, ba si alte neplaceri mai a-cate odata a suferi.

b) Comunele bes. n'au de locu venituri com., de unde se se poate subventiona scolele, si poporulu e seracu si se lupta cu feliurite neajunse, mai alesu din caus'a nerodirei anilor trecuti si mai alesu in anul 1871 asia catu unele familie, că se incungiure pericolulu fomei, au cautatu se-si lase chiaru si comunele natale.

c) Docentii suntu reu dotati, si din ast'a causa suntu siliti a-si cauta cu alte ocupatiuni panea de tota dilele; totu din caus'a dotatiunei precarie n'au midiulcele recerute spre a se poté calificá amesuratul recerintelor tempului si astfelii eo ipso nu posedu in mare parte capacitatea receruta spre a poté propune cu efectu tota obiectele prescrise prin legea scolastica.

d) Frecuentarea mare parte e neregulata, si mai alesu, dupa ce incepe primavera parentii -si retragu prunci si la scola, si i aplică la ocupatiuni economice, de aici urmeaza, ca ecsamenele de veră, in pre multe locuri nici ca se potu tiené; er' anti-stie comunale pre cele mai multe locuri, dupa tota provocarile organelor scolastice, nu dau scolelor confesionali mana de ajutoriu energetic in privint'a introducerii frequentarei regulate.

e) Cu tota aceste, nu se poate nega, ca in unele comune s'au edificat edificia de scole, d'er' acele inca nu suntu adjustate cu tota mobiliele si recusitele de lipsa; in mai multe comune s'a sistematizat si ore-si-care dotatiuni pentru docenti prin instrumente de dotatiuni, aprobat de fostulu guvernui transilvanu, d'er' acele dotatiuni de o parte nu suntu amesurate recerintelor actuali, de alta parte nu se potu nici executa dela poporu.

f) Mai multe comune bes. din protop. Sibiului suntu atatu de mici, incat de sene singure nu suntu in stare nici a-si edificá edificia de scole, cu atatu mai pucinu a sistemá lefi corespondietorie pentru docenti, er' a se afiliá la altele, din caus'a departarei, nu se potu; din ast'a causa in comunele mestecate cu majoritatii romane de religiunea

gr. orient. prunci respectivi suntu avisati a frecuentea scol'a majoritatei.

Se mai fecera dispositiuni pentru tienerea ecsamenelor, si cu aceste I-a siedintia se inchia.

In siedint'a II tienuta in 29 Martiu a. c. se pertractara mai alesu cestiuni, relative la promovarea moralitateli si ordinei in poporu.

Apoi mai merita a se aminti aici totu din ast'a siedintia si un'a decisiune, prin care preutii si ceialalti membrii de facia fura moralmente indeatorati a indemná si a conlucrá, că poporulu din fiacare comuna se **vena** in ajutoriulu fondului academicie, celu pucinu cu cate 1 cr. de fiacare sufletu.

In fine, se mai tienura disertatiuni din partea a doi membri: si anume d. Io. Popu parochu in Vizocn'a diseră asupra temei: „viciitudinile, prin care a trecutu confesiunea romanilor dela crestinarea loru, pana la an. 1700“, er' d. Vas. Busoiu parochu in Bui'a, diseră asupra temei: „detorile preutului de a premerge cu exemplu bunu facia cu poporulu“. Ambele teme fura bine lucrate, si diserentii fura ascultati cu placere. Cu aceste se inchia si siedintia II.

Unu membru alu adunarei eparchiale.

Instructiune

pentru comitetele reunuiilor de creditu ale institutului de creditu si economii „ALBINA“ in Sibiu.

(Capetu.)

A. Contulu seu cartea cuotelor.

§ 46. Se compune dupa form. 8. Are 3 rubrice principali: „intrate“, „esite“ si „starea“.

De intrate (perceptioni) se tienu cuotele membrilor depuse la institutu dupa § 88 C. si 90, cum si interesele stipulate in § 93 alu statutelor. De esite (erogatiuni) se tienu cuotele reprimite dela institutu si interesele loru, asemene sumele detrase din acele cuote in sensulu § 95 din statute.

Colón'a „starea“ are se arate totudéun'a sumele, ce are participantele bunu la institutu. Ea se formeaza din sumele perceptionilor remase dupa subtragerea replatirilor la fiacare casu.

§ 47. In cartea acésta se deschide fiacarui participante (membru alu reuniunei) unu contu specialu cu spatiu corespondietoriu.

Candu intregu spatiul destinat unui participante s'a implutu, trecemu contulu la cea mai de aproape pagina gola a cartii, semnandu in contulu vechiu de desuptu: „transportat la pagin'a . . .“, er' in contulu nou: „transportat dela pagin'a . . .“

§ 48. Cartea e destinata pentru mai multi ani. La finea ei se alatura o lista alfabetica de numele cuprinse in ea.

B. Contulu pretensiunilor seu cartea creditelor.

§ 49. Se compune dupa form. 9 si este a se folosi érasi pentru mai multi ani.

Deschidemu totu insului o facia intréga; candu acésta este impluta, ocupam, pentru continuarea contului cea mai de aproape pagina gola a cartii, transportandu acolo sum'a, respective cifra din urma din colón'a 18.

Cartea acésta are scopulu, a ne arata totudéun'a, cu catu e insarcinat creditul fiacarui participante că acceptante si caventu.

§ 50. Candu unu imprumutu simplu e a se respunde in rate, aceste suntu a se face evidente in colonele 1—6.

Sum'a colónelor 6 si 13 e a se trage totudéun'a in colón'a 16, er' sum'a colónelor 7 si 14 in colón'a 17. Diferinti'a intre colón'a 16 si 17 se trece că stare actuala in colón'a 18. Astu-modu cifra din urma in colón'a 18 are se arate in totu momentulu sum'a, cu care e insarcinat creditul respectivului.

§ 51. Pe libelulu partii e a se insemna nrulu contului si alu paginei.

§ 52. In privint'a transportarii se procede ca la cartea cuotelor (§ 47).

La finea cartii se alatura o lista alfabetica.

C. Contulu inlocatelor seu cartea depositelor.

§ 53. In privint'a formale cere aceeasi manuire, că si cartea cuotelor. Se compune dupa form. 10 si se folosesce asemene pe mai multi ani.

Deschidemu fiacarui deponentu unu contu cu numeru curentu si cu spatiu corespondietoriu. Candu cartea a crescut la mai multe tomuri, aceste se numerizeaza cu I, II, III etc.

§ 54. In libelulu de inlocare alu partii se insémna numerulu contului, nrulu si pagin'a cartii de depuneri. Inscrirerile in libelu au a se face deodata cu cele in carteia depositelor.

§ 55. Spre a se vedé totudéun'a starea inlocarii, cum si spre a puté face inchiarile semestrali catu mai usioru si mai rapede, capitalulu deposatu se trece in colón'a 5, ér' in colón'a 6 de langa ea se precalcula si inscriu totu atunci interesele cuvenite pana la finea semestrului curentu. In colónele 9 si 10 se insémna starea inlocarii. Asemene se procede si la alte inlocari mai departe din partea unui si aceluiasiu deponentu. Inlocarea noua se adauge apoi totudéun'a la cifrele din urma in colónele 9 si 10, spre a formá starea noua.

§ 56. Obvenindu vreo replatire inainte de finea semestrului, atunci se calcula interesele dupa sum'a numeranda pana la finea semestrului curentu, se subtrage apoi capitalu si interese din cifrele din urma ale colónelor 9 si 10, diferint'a se trece in lini'a urmatória cá stare actuala.

Astu-modu pozitüne din urma din colón'a 9 si 10 arata starea inlocarii la fiacare momentu.

§ 57. La calcularea intereselor e a se urma cuprinsulu § 172 din statute.

§ 58. Colón'a a 11 e menita pentru insemnarea casurilor amintite in §§ 173 si 177 din statute cum si pentru alte observari.

§ 59. La finea semestrului (30 Iuniu si 31 Decembre) tragemu sub pusetiunea din urma o linia preste totu contulu, transportam starea de atunci a capitalului in colón'a 5 si, déca deponentulu nu-si a redicatu interesele pana la aceea di, transportam asemene si sum'a intereselor din colón'a 10, o adaugem la capitalu, calculam dela sum'a noua interesele pana la finea semestrului nou si trecem astu-modu capitalu si interese cá stare noua in colónele 9 si 10 (vedi ecsempale din formulariu).

D. Contul pro diverse.

§ 60. Se imparte dupa form. 11 in intrate si esite, cari érasi se subimpartu in diverse titule. Cartea e pe unu anu.

List'a scadintielor.

§ 61. Pentru a tiené in evidencia termine, la cari espira diversele pretensiuni ale institutului in cuprinsulu reuniunei, se pórta o lista dupa form. 12.

Portfoliul.

§ 62. Politiele si oblegatiunile suntu a se depune la incheierea dilei in cassa in locu separatu si in ordinea scadintiei (dupa tempulu espirare).

Starea portfoliului e a se face evidentă in liste dupa form. 13 a) si b), spre a se scí la totu momentulu. Aceste liste stau depuse in cassa la documentele respective.

Consemnarea speselor.

§ 63. Pentru acoperirea speselor reuniunei, directiunea defige pentru fiacare reuniune amesuratul impregiurilor o dotatiune, carea se tiene in cassa separat de ceialalti bani.

§ 64. Despre spese se pórta o consemnare dupa form. 14 astu-modu, cá tota pusetiunea se fia provediuta cu documentu.

§ 65. Spesele postali se insémna pentru fiacare luna pe o foia rubricata contiendu datulu, adres'a, obiectulu si sum'a. La finea lunei se trage sum'a si se trece in consemnarea speselor, ér' insennarea se pune la documente.

§ 66. Sum'a banilor gat'a cu sum'a speselor din consemnarea trebe se dè sum'a intréga a dotatiunei la totu momentulu.

§ 67. Spesele din consemnare se trecu intr'o suma la finea fiacarei luni in diurnalulu de cassa form. 7, II colón'a 13.

§ 68. Dupa ecsaminarea si aprobarea socrtelei pe fiacare luna, directiunea va asemná intregirea dotatiunei din cass'a reuniunei.

Computul lunariu.

§ 69. La finea fiacarei luni comitetul face directiunei o dare de séma detaiata despre negoziile sale in decursulu lunei, (§ 8 alu acestei instructiuni), in care privintia se voru emite ordinatiuni speciali.

Adunarile anuale.

§ 70. Nefindu reuniunile de creditu societati de sine, scopulu adunarilor anuali provediute in § 105 alu statutelor nu este altulu decat

a) cá totalitatea membrilor reuniunei se fia informata despre starea acesteia si cá se pótá controla si ea lucrarile comitetului, si

b) cá se aléga respective intregésca comitetulu.

De aceea in numitele adunari n'au a se luá alte conclusiuni, decatul cari privesc la aceste doué puncte.

Se ceterse adica reportulu comitetului despre afacerile periodului trecutu si despre starea reununei; ér' adunarea lu iè spre scientia, ori -si da parerea asupra lui.

§ 71. Stà in voi'a adunarei, de a esmitte din sinulu seu o comisiune pentru cercetarea socrteleloru, harthieloru si cartiloru comitetului. Resultatul e a se trece la protocolu.

§ 72. Alegerile se facu prin votare secreta. Pentru constatarea resultatului adunarea esmitte doi scrutatori. Protocolul adunarei e a se subscrive si de scrutatori.

§ 73. Propunerii, cari nu se tienu de punctele anumite in § 70 suntu a se trece cá dorintie la protocolu, spre a veni la cunoșcientia directiunei. Asupra loru inse are a decide directiunea, respectiv consiliul institutului.

§ 74. Protocolele adunarilor se trimitu fara amenare la directiune in originalu.

§ 75. Modificari eventuali ale acestei instructiuni se voru efectuá prin ordinatiuni speciali.

§ 76. Formulariele la acésta instructiune, chiarificate cu numeróse ecsempale, se trimitu fiacarui comitetu in deosebi. —

UNGARI'A. Ministrulu de interne face atenti pre capii jurisdictiunilor, ca intentiunea guvernului de a dispune se se incépa alegerile inca inainte de tempulu recoltei, se póté executá numai atunci, candu se voru observá cu strictetia terminii pentru lucrarile pregatitorie prescrise in art. de lege V. din an. 1848. Déca adunarea generale estraordinaria, ce are a se tiené in 22 Aprile a. c., va allege comitetul centralu pentru conducerea alegerilor, comitetulu, de ora-ce legea concede constituirea lui neamenata, se póté constitui inca in acea di dupa mélia-di, póté numi comisiunile pentru inscrierea alegatorilor si a se ingrigi despre publicarea incunoscientiarei prescrise in lege. Cu privire la terminulu celu mai scurtu de 21 dile, statutoru in numitulu articlu de lege, déca comitetul centralu a publicatu in 22 Aprile susu numit'a incunoscientiare, inscrierea alegatorilor se póté incupe inca in 13 Maiu, carea, conformu §-lui 14 alu legei, e a se continua 14 dile, si estu-modu comisiunile de conscriere -si voru poté inchiajá actilitatea in 26 Maiu. Pana in 29 Maiu liste alegatorilor voru fi sositu la comitetul centralu, si dupa ce acest'a are inca de mai inainte cunoșcientia despre acésta, si va fi orientatu pre deplinu si in privint'a primului terminu alu siedintiei, comitetul centralu se póté intruni inca in 30 Maiu; mai departe, dupa ce pertractarile asupra reclamatiunilor incuse se inchiajá in 8 Iuniu, pre basea acestor'a conscrierile se potu numai decatu verificá; si asia observanduse tempulu necesariu pentru deliberarea apelatiunilor incuse la ministeriulu de interne, si respectanduse cu acuratetia terminele susu amintite, alegerile se potu ordoná numai decatu. Dér', pentru cá comitetul centralu se pótá publicá de tempuriu terminulu alegerei, cu respectu la terminulu de 15 dile, prescris in §-lu 24 alu legei, ministrulu de interne nu va intardiá la tempulu seu a face dispusetiunile necesarie, cá jurisdictiunile se primésca de tempuriu decretulu convocatoriu, privitoriu la deschiderea dietei. —

In sied. din 9 Aprile intre alte merunte P. Hoffmann pune pre biouroul camerei reportulu comisiunei de 12 despre natur'a juridica a fondurilor publice, administrate de ministrulu cultelor. Reportulu se va tipari.

Dupa aceea presiedintele, scolanduse de prescaunu, anuncia camerei, ca archiducesa Gisel'a, fiic'a cea mai betrana a imperatului, s'a logoditul cu Alteia Sa regala, principele Leopoldu de Bavari'a, si propune, cá camer'a se tramita una deputatiune la imperatulu spre a i esprime fericitarea si gratulatiunile camerei. Propunerea se primesc cu viue aclamatiuni, numai Adamu Lázár se dechiara contra ei.

In sied. din 10 presiedintele propune membrii comisiunei, care are se duca Maiestatilor Loru fericitarile camerei pentru incredintarea archiducesei Gisel'a. Comisiunea va fi condusa de presiedintele camerei.

Ladislau Kvassay pune pe més'a camerei reportulu comisiunei centrale, privitoriu la proiectele de lege despre infintiarea tribunalelor in Siomcut'a mare si San-Martinu. — Carolu Stoll presenta votulu separatu alu sectiunei VII privitoriu la infintiarea tribunalului in Siomcut'a. —

In camer'a dep. in 12 min. de interne W. Thót cu cuventare lunga, intre aplause fulgeră ultim'a fulgeratura in sesiunea acesta asupra oposiștiunei, in 13 se luara inainte petitiunile si acum Luni se va tiené discursulu de inchiderea dietei. Iritarea, cu care se departiescu antagonele partite e in culme, semnalulu e: acum séu nici odata se invincem la alegeri, cu orce pretiu, orce midiu-lóce. Tienete morale! tienete dreptate déca ai locu. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Pre candu una depesia telegrafica din Berlinu 9 Aprile repórtă, ca in diplomacia s'a facutu invoiéla, cá eventualminte, fiindu pu-setiunea principelui Romaniei neposibila de a se retiené, se se despartiesca principatele, cum era mai nainte, si se se guberneze prin ospodari deosebiti; pre candu diariale germane in bucur'a de dauna anuncia categoricu, ca principele Carolu din Romani'a ar' fi propusu ministeriului seu unu ultimatum, in care i pune conditiunile, cari se i pótá face posibile gubernarea, ca-ci altmintrenua va parasi tié'a; pre candu pe aici se vorbesce si despre aceea, ca la planulu impartirei Romaniei in doué parti ar' fi luandu parte cabinetele din Vien'a, Berlinu, Londonu si Rom'a (?) la ceea ce si Pórt'a s'ar fi alaturatu, cá se impedece pe Rusi'a dela inscenarea planurilor ei; ér' Rusi'a nu aderă inca, ceea ce le nasce indoíela, ca dór' s'ar poté executa acésta asia lesne, mai vertosu, ca si romanii suntu forte insufletiti pentru sustinerea unirei de facia, de a carei disolvere nu voru se scia, si o presiune ar' trage dupa sene una esplosiune; pre candu „Allg. Ztg.“ si alte diurnale descriu precari'a pusetiune, in care se afla(?) principale Romaniei: pe atunci noi citim in diurnalele din Romani'a, ca juriurile si justiti'a respectiva au acuitatu pe toti redactorii si scriitorii si cei acusati de crim'a atingerei de capulu statului. Oré acésta acuitare se fia caus'a nouelor vorbe de abdicare si de ultimare? Noi nu credem acésta, póté ca alte combinatiuni diplomatice voru fi pregatindu vr'o trampa cu Romania, or' dór' cele convorbite la Gastein voru se capete aripe? Suntem curiosi a audi din fontana autentica, ca ce va se dica repetirea amenintiarilor de abdicare, si cari ar' fi conditiunile posibilitare gubernarii, pentru a oferitu tronul, si o va apera in contra metechnelor siluite, adica in contra pornirilor reactionarie; unu asemene respunsu ar' ciunta téte presuposiunile si in Romani'a, cum le ciunta in Ispani'a, unde regimulu la nouele alegeri a esitul cu majoritatea eclatanta. Unu domitoriu intr'unu statu e adoratu de toti, pana candu elu respecta suveranitatea natiunei, si e creditiosu aperatoriu alu institutiunilor ei, numai influintie pericolose suveranitatei nationale, cu totulu abnormale si esceptionali, ei póté impucina increderea, inse pana candu elu e resolutu a se opune umeru la umeru cu natiunea acelora influintie ostile, simpathia nationale lu leagana in sinulu seu pana la cele mai estreme necesitatii ale vietiei. Dóra tocma sustinerea liberelor institutiuni si a constitutiunei, cari scotu ochii vecinilor ce dau ale nadusi, suntu acele conditiuni! Ea informati-ne mai deaprope, ca-ce nu e lucru adiaforu, indiferentu, a lasa animale fratiesci nutandu in condureri. —

Ei si mai multu, diurn. „N. fr. Presse“ din Vien'a afa, ca din Petropole au sositu la min. de externe in Vien'a sciri pre seriose, „Kelet“ dice, ca amenintietorie, in cari si Romani'a or' Galiti'a jocă rola importanta. Ei! apoi au ajunsu statele mici a fi marfa de traficatu si hazardatu inaintea

superbilor?! Oare nu se apropia epoca emigratiuniei dintilor? Ca-ce o natiune care are eterna vietia din eternitatea pastrata e mai gata a si emigrat cu capul a mana ca o furie invenitata cu contropirea a totu ce i se opune, decat se fia sclava unor combinatii lupine, amenintiatorie de nedependentia vietiei ei de statu. Departe merge si diplomati'a de adi, de nu s'ar potici in solidaritatea poporului.

"Monitorul" publica, ca min. de finantie Mavrogeni i se acorda concesiune pe una luna; elu va merge la Berlinu, ca se fia facia la preschimbarea oblig. f. comp. Strousberg a caliloru fer. Romanu-Bucuresci-Verciorov'a, cari se se si anuleze, luanduse mesuri secure, ca comisiunea legislativa se aiba securanta la acesta anulare. Unu ministru unui statu ca tramsu in causa partiale si nu in obiectu politicu ori diplomaticu nu pre intielegemu, trebuie se aiba si alta misiune la Berlinu. Fratii nostri din Romani'a suntu renomiti in contrabalansarea mesurelor ce li se arborescu; ore nu vomu audi, ca invioarea cabinetelor la desunirea Romaniei va fi fostu unu non ens? "La Federazione latina" condoleaza pe romani, ca din caus'a presiunilor obvenite din partea Prusiei si Austro-Ungariei; se afila siliti a se redima in ajutoriulu Rusiei. Oare aicia stau lucrurile?! — Mai multa. Min. de resbelu Florescu a denumituna una comisiune pentru aperarea tieri, din acel punct de vedere: deca s'ar incerca invasiune la Prutu, Dunare seu Carpati, se studieze la facia locului si se alergea 3 puncturi de aperare, unul in Oltenia, alu 2-le in Romani'a si alu 3-le in Moldov'a. Si comisiunea lucraza. Aceste se ctesc si in "M. Polgar", der' si mai multu citim. Citim, cu serbii in alianta cu muntenegrinii, bulgarii, bosniaci voru a lua iniciativ'a dela maghiari ca dusmani prefacuti si a pasi ei cu romanii etc. la inflintarea confederatiunei dunarene, cadiendu ametitu omulu bolnavu. "Pancsevacs", diariu serbu provoca la asia ceva, dicundu, ca pana a nu se imputeri maghiarii, ei se inflintieze imperiulu dunareanu, pentru maghiarii misca tota, ca ei se o faca acesta, firesce pe strun'a loru. "P. L." numește acesta vorba: cugete politice in stilu mare; der' asia ceva totu se ferbe, si inca inceputulu lui facuse Prusi'a pella 1866 parenise, candu aderise la o asemenea politica, pentru care acum bag-sema se interesaza Rusia, dupa limb'a ce o porta diurnalele ruse cam dearondulu, provocand'o la actiune ca acesta, ca numai asia i se poate recompensa ajutoriulu datu Prusiei la resbelu cu Francia, pentru ca libertatea pe marea negra e pre pucina recompenza. Aici stamu in presentu; — ca-ce incepndu asia ceva, Rusiei i ar' mai cresce apetitulu si la rutenii din Galiti'a, Bucovina, Ungaria si slavii ceilalți, candu s'ar opune maghiaro-austriacii la o asemenea cruciada — der' panslava! — — —

Varietati.

Inscrisiile.

Dupa ce din unele parti sum provocatu a defig si a face cunoscutu pretiulu predicatoru ocazionali ce mi amu propusu a le eda cu ultima Maiu a. c.; me grabescu a satisface acestei provocari, inscientandu ca: pretiulu unui exemplariu pentru prenumeranti va consta unu florinu v. a. solvindu-seu inainte seu la primirea exemplarielor prenumerate.

Incunoscintiezu totudeodata pre aceli p. t. domni, cari voru ave voia a se prenumera de aici inainte ca m'amu decisu, ca se tiparescu la calcaniulu cartiei numele tuturor prenumerantilor, ca cu atatu se fia mai curat computulu ce amu promis u lu face despre venitulu curat — fiindu destinat dumatate in folosulu academiei romane de drepturi. — Rogu dreptu aceea pre toti domnii prenumeranti si d. colectanti, ca se binevoiesca a scrie numele etc. acurat si celu multu pana in 25 Maiu a. c. a mi le tramite ca se se pota tipari, celi cari voru veni mai tardiu, de sene se intielege, ca fiindu tiparirea inchisita, — nu se voru pota tipari.

Gherla 6 Aprile 1872.

Ioane Papiu m/p.,
prentu la penitentiariulu transilvanu.

+ Franciscu de Lemeny, proprietariu din Fodor'a unguresca, cu anima doliosa anuncia, cumca bunulu seu consangeanu si amicu

Ioane Bobu de Copalnicu-Monosturu,

directore de cancelaria pensionatu alu fostului tribunalu ces. reg. provinciale din Sibiu a repausatu in Domnulu in 7 a l. c. sér'a la 6 ore in Clusiu, in etate de 72 ani.

Repausaturu, consangeanu de aproape alu nemotoriului episcopu Ioane Bobu, a functionatu in servitiu de statu in tempu indelungatu; era unu oficialu zelosu de unu caracteru nepatatu, unu omu cu anima blanda si nobile si de una conversatiune forte atragatora. In starea sa ca amploiatu -si a petrecutu partea cea mai mare a vietiei sale in Clusiu, unde a fostu pretiuitu de toti in tote clasele societatei. Liubindu-si natiunea sa romana totu deodata a pretiuitu si celealalte natiuni din patria, catu in totu tempulu a sciutu castigă increderea si liubirea tuturor, asia catu numele lui va fi lungu tempu inca in buna aducere amente numerosilor lui cunoscuti de aici si din tota Transilvania.

Inmormantarea dupa ritulu gr. cat. va fi in 9 a l. c. Marti la 4½ ore d. pr. Amicu si volitorii de bene i voru petrece remasitiele pamantesci dela locuinta sa din strat'a interioara a carbunilor Nr. 153 in cemeteriulu comune, unde va dormi somnulu eternu cu multi amici premersi ali sei cu cari impreuna a ostentu in vieti' sa.

A doua di Mercuri in 10 ore inainte de prandiu se va celebrá s. liturgia pentru repausulu supletului seu in beseric'a gr. cat. din locu.

La cari pentru a i da onoarea ultima suntu invitati toti cunoscutii, amicii si volitorii de bene. Fia'i tierin'a usiora! — Clusiu in 8 Aprile 1872.

Furtu. S'a furat in noaptea de 9 spre 10 Aprile a. c. 2 iepe, unu de 8 ani cu o stelutia alba in frunte si-si bate pitioare pana la cruntare, si alta de trei ani, ambele rosie deschis (vilagospej), au preste 14 pumni cu perulu celu de anu inca pre trupu; altu-cum frumose si de soiu bunu, valore la 300 fl. v. a.

Subscrisulu roga pe on. cetitorii se binevoiesca a circa deca dela 10 Aprile st. n. incocce, in comuna seu in vecinata, nu s'a adusu cumparate asia felu de iepe. — Cine va da de ele si me va incunoscintia, prin epistola cu posta din urma Nyárádtó, si s'ar afia a fire acele, primește dela subscrisulu premiu de 20 fl. v. a.

Isaia Moldovanu m/p.,
prentu rom. in Chirileu.

Mai nou. Fagaras. 15 Aprile. Inteligentia romana din acestu districtu, petrunsa de gravitatea situatiunei, in 12 l. c. tienu aici o conferinta.

Acesta conferinta inainte de a intră in orele desbateri, accepta si proclama principiulu solidaritatei atatu intre sene in acestu districtu, catu si facia cu ceealalta romanime din Transilvania. Dupa aceea constituinduse in clubu nationalu districtualu, alese unu comitetu permanent, caruia i dede urmatori'a directiva: "a veghiá si conduce tota actiunile politice nationali in districtu; si in acesta privintia se se puna in cointiege cu ceealalta romanime din Transilvania eventualu cu cluburile nationali; si in specia se invieza comitetul a-si indreptă lucrările sale asupra alegerilor dietali ce ne stau inainte."

Acesta este pre scurtu istoria si resultatulu acelei conferinti. Mai multu nu se pote face.

Speram, ca intelligentia de prin celealte judiciuni nu va intardi — ca-ci tempulu e forte scurtu — a face asemenea, pentru a pota procede uniformu pre basa unei intielegeri comune. — D.

— Turcii vecini cu serbii se conchiamara la arme, tunuri si munitiuni se spedea la Zvornicu. Serbi amenintiara cu denegarea tributului (40.000 galbini pe anu), deca turcii nu voru deserta locurile pretense.

Nr. 1235/v. c. 1872.

1—3

Publicatiune.

La ordinulu domnului comite supremu, comitetu representativu alu comitatului Turdei, va tiené la 25 Aprile a. c. conferinta straordinaria, in opidulu Sasu-Reginu. Agendele acestei conferinti voru fi: publicare de legi, rezolvirea ordinatiunilor, recusatiunilor, propunerilor -si a mai multor afaceri interne.

Deci se provoca prin acesta toti membrii comitetului a lua parte la susu memorata conferinta.

Turd'a in 12 Aprile 1872.

Vice-comitele:
Miksa m/p.

Nr. 1168/v. c. 1872.

2—3

Concursu.

Pentru ocuparea postului de veterinariu prin alegere in cerculu de diosu alu comitatului Turdei, de care este legatu unu salariu anualu de 350 fl., si adica 300 fl. din partea comitatului si 50 fl. dela orasulu Turd'a.

Veterinariul va avea locu in Turd'a.

Doritorii de a ocupa acestu postu, au de a astea suplicele bine instruite la subsemnatulu oficiu vice-comitatense pana in 24 Aprile a. c. sti. nou.

Oficiul vice-comitatense alu comitatului Turdei, Turd'a in 8 Aprile 1872.

Vice-comitele:
Miksa

Nr. 107—1872.

1—3

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu secundariu la scola centrale granitareasca din Copacelu se escrie prin acesta concursu pana la 15 Iunie a. c. st. n., avandu a urma denumirea inca cu inceputul lui Iuliu a. c.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anuale de 150 fl. v. a. si adica 100 fl. din fondul scolasticu si 50 fl. din cass'a comunei Copacelu, apoi cortelu naturale si lemne de focu dupa usulu de pana acuma, in fine dreptulu de pensiune in sensulu SS-lor 17 si 23 din "Normativulu scolasticu pentru scolele reuniunei granitaresci din postulu regimentu romanu I."

Doritorii de a ocupă acestu postu au a-si trame suplicele instruite cu documentele recerute la adres'a subscrisului comitetu.

Sibiu in 8 Aprile 1872.

Comitetul administrativ
al fondului scolasticu alu postului granitareci din regimentul romanu I.

Nr. 542/1872.

3—3

Publicatiune.

Din partea inspectoratului cercularu alu Sibotului (scaunulu Orastie) in urma conclusului comunitatii Cugiru din 28 Februarie a. 1872 Nr. 24 aprobatu prin decisiunea magistratuale ditto. 11 Martiu 1872 Nr. 542, prin acesta se aduce la cunoscintia publica, cumca in 22 Aprile cal. nou an. 1872 deminetia la 10 ore se va tiené in cancelari'a comunale din Cugiru licitatiunea publica minuenda asupra repararei respective edificarei carcimei comunale, servindu de base planulu facutu de oficiul edilu din Orastie.

Deci doritorii de a participa la aceasta licitatiune suntu provocati a se infiosia la diu'a mai susu amintita in cancelari'a comunale in Cugiru.

Condițiile de licitatiune si consecnarea speselor de reparare se potu vedea in tote dilele inainte de amédia dela orele 9 pana in 12 in cancelari'a inspectorelor subscrisu, in Orastie.

Dela inspectoratulu cercului Sibotu.
Orastie in 23 Martiu 1872.

Michaele Dobo m/p.,
senatoru si inspectoru.

Cursurile

la bursa in 16 Aprile 1872 stă asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 30½ cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 " 82½ "
Augsburg	—	—	108 " 15 "
Londonu	—	—	110 " 45 "
Imprumutulu nationalu	—	63	70 "
Obligatiile metalice vechi de 5%	69	60	" "
Obligatiunile rurale ungare	81	80	" "
" temesiane	79	—	" "
" transilvane	77	—	" "
" croato-slav.	—	—	" "
Actiunile bancei	—	827	" "
creditalui	—	334	75 "